

Sygn. akt I ACz 53/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Kazimierz Rusin
------------------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2014 roku na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa **A. M.**

przeciwko **R. M.**

o zachówek

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Przemyślu

z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt I C 724/06

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Przemyślu w sprawie z powództwa A. M. przeciwko R. M. o zachówek, oddalił wniosek pozwanego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, iż niezbędną przesłanką warunkującą ustanowienie pełnomocnika z urzędu oprócz wykazania, że strona nie jest w stanie ponieść kosztów jego wynagrodzenia bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, jest wykazanie, że jego udział w sprawie jest potrzebny. Z treści złożonej przez pozwanego odpowiedzi na pozew i składanych wniosków wynika, że nie jest on osobą nieporadną, jest zorientowany w przysługujących mu prawach, potrafi samodzielnie podejmować czynności procesowe, poprawnie formułować podnoszone przez siebie wnioski i twierdzenia oraz redagować treść pism składanych w sprawie. Ponadto, jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwany posiada znaczny majątek w postaci nieruchomości wraz z zabudowaniami położonej w P. oraz szereg ruchomości wymienionych w postanowieniu Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 02.10.2013 r. w pkt 1 ppkt I lit. b-n, a także równowartość samochodu marki M. w kwocie 7.200 zł. Sprawa dotyczy zachowku z tytułu dziedziczenia po W. M. zmarłym w dniu 7 maja 2004 r., pozwany natomiast w latach 2009-2011 prowadził własną działalność gospodarczą, obecnie zaś od listopada 2011 r. jest co prawda bezrobotny, jednak jest osobą w sile wieku (ma 47 lat) i nie wykazał by posiadał orzeczony stopień niepełnosprawności i był niezdolny do pracy. Ponadto pozwany utrzymuje się z prac dorywczych, z których uzyskuje wystarczający mu na utrzymanie dochód, skoro jak wskazał nie korzysta z pomocy żadnych instytucji. Pozwany licząc się z możliwością wytoczenia przez powódkę przedmiotowej sprawy, powinien się do niej przygotować stopniowo odkładając środki na jej prowadzenie, tym bardziej że postępowanie w sprawie trwa już od listopada 2006 r. W ocenie Sądu Okręgowego zatem, pozwany posiada możliwości zarobkowe i środki finansowe by skorzystać z pomocy pełnomocnika procesowego ustanowionego z wyboru.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł pozwany, wnosząc o jego zmianę i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu zażalenia wskazał, iż jest osobą bezrobotną, o trudnej sytuacji majątkowej, utrzymującej się z prac dorywczych i dzięki wsparciu matki. Ponosi wydatki na utrzymanie nieruchomości (spadek po ojcu), obciążonej hipoteką przymusową. Wszystkie oszczędności pochłonęła poprzednia sprawa sądowa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne obszerne ustalenia Sadu Okręgowego.

Zgodnie bowiem z art. 117 § 2 kpc, osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd z kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata albo radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ponadto, stosownie do dyspozycji art. 117 § 5 kpc, sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Ustanowienie przez sąd pełnomocnika z urzędu dla strony uzależnione jest zatem od łącznego spełnienia dwóch przesłanek: 1) wykazania przez stronę, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, 2) uznania przez sąd, że udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie jest potrzebny. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę Sądu Okręgowego, iż żadna z tych przesłanek w przedmiotowej sprawie nie została spełniona.

Ma bowiem rację Sąd Okręgowy, iż pozwany posiada znaczny majątek, w szczególności nieruchomość położoną w P.. Jako osoba zdrowa w wieku 47 lat posiada także możliwość zarobkowania poprzez zatrudnienie.

Jeśli idzie zaś o drugą przesłankę, to w orzecznictwie sądowym podkreśla się, iż potrzeba udziału w sprawie profesjonalnego pełnomocnika może wynikać z różnych przyczyn, np. z nieporadności strony, skomplikowanego charakteru sprawy pod względem faktycznym lub prawnym, faktycznej niezdolności strony do samodzielnego działania w sprawie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w przedmiotowej sprawie uznać należy, iż udział profesjonalnego pełnomocnika nie jest potrzebny. Pisma procesowe pozwanego (w tym rozpatrywane zażalenie) i zgłaszane przez niego wnioski sformułowane są w sposób poprawny i jasny, co wskazuje, że nawet bez posiadania wykształcenia prawniczego pozwany może samodzielnie występować w procesie. Pozwany prowadził przez dwa lata działalność gospodarczą, zatem pewne zagadnienia prawne muszą mu być znane. Ponadto, jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, na mocy art. 5 kpc, sąd w razie uzasadnionej potrzeby udziela stronom występującym w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych.

Z tych też względów, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zaskarżone postanowienie jest trafne, a zażalenie pozwanego należało oddalić na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc.